

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndc/7/2021
Identifikačné číslo spisu: 5619201547
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5619201547.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N.. B. I., bývajúceho v H., Y. XX proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, IČO: 00 166 073 o zaplatenie 14 328,06 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 21 C 21/2019, o návrhu žalobcu na prikázanie sporu Okresnému súdu Bratislava I, takto

rozhodol:

Vec vedenú na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 21 C 21/2019 p r i k á z u j e Okresnému súdu Bratislava I.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci vedenej pod sp. zn. 21 C 21/2019 predložil 9. marca 2020 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie návrh žalobcu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.
2. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáha náhrady škody, ktorú podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš 30. mája 2019. Súčasťou podanej žaloby bol aj návrh na prikázanie veci Okresnému súdu Žilina. Zároveň vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (č.l. 6 -7). Návrh na prikázanie veci inému súdu odôvodnil bydliskom v Bratislave, nepriaznivým zdravotným stavom, sociálnymi pomermi, ako aj vzhľadom na dopravné spojenie Bratislava - Žilina a jeho bydlisko v Bratislave, čo považoval za ekonomickejšie a výhodnejšie.
3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k návrhu na prikázanie veci inému súdu uviedla, že nie sú zákonné podmienky na prikázanie veci Okresnému súdu Žilina, ani ktorémukoľvek súdu v obvode Krajského súdu v Žiline. Podotkla, že vzhľadom na vzdialenosť konajúceho súdu a bydlisko žalobcu resp. sídlo žalovanej by pre naplnenie tohto dôvodu bolo vhodné prikázanie veci niektorému zo súdov v obvode Krajského súdu v Bratislave (v spise na č. l. 94).
4. Žalobca po oboznámení sa so stanoviskom žalovanej, zmenil návrh na prikázanie veci inému súdu podaním z 2. februára 2019 (v spise na č.l. 105) po jeho doplnení podaním z 6. februára 2020 (v spise na č.l. 115) tak, že navrhol prikázať vec Okresnému súdu Bratislava I z dôvodu jeho bydliska v obvode

tohto súdu, ako aj sídla žalovanej. Zároveň poukázal na stanovisko žalovanej k pôvodnému návrhu, ktorá podľa jeho názoru nepriamo navrhla, že sú splnené podmienky na prikázanie veci zo zákonných dôvodov. Návrh odôvodnil bydliskom v Bratislave, ktoré je v sídle tohto súdu, nepriaznivým zdravotným stavom ako osoby s ťažkým zdravotným postihnutím s právom na sprievodcu pri cestovaní, ako aj nepriaznivými sociálnymi pomermi, nákladmi na cestovanie prípadne ubytovanie, lebo bez vážneho ohrozenia jeho zdravia nie je možné cestovať v jeden deň tam a späť, ako aj sídlom žalovanej v obvode tohto súdu.

5. Zmenený návrh žalobcu, ako aj jeho doplnenie bolo žalovanej doručené. Písomné stanovisko žalovaná k týmto návrhom nepredložila.

6. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2020 sp. zn. 4 Ndc 4/2020 návrhu na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 21 C 21/2019 nebolo vyhovené.

7. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2021 č. k. IV. ÚS 635/2020-33 bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Ndc 4/2020 z 31. marca 2020 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na prejednanie návrhu na prikázanie sporu inému súdu (§ 39 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), ako súd najbližšie spoločne nadriadený spor prejednávajúcemu súdu (Okresný súd Liptovský Mikuláš) a súdu, ktorému by mal byť spor podľa návrhu žalobcu prikázaný (Okresný súd Bratislava I), po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario CSP) dospel k záveru, že návrh na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti je dôvodný.

9. Podľa § 39 ods. 2, 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

10. Podľa článku 6 Základných princípov CSP strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.

Súd zohľadňuje špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia.

11. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý je daný na podklade vopred stanovených zákonných pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti súdov. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, ktorá trvá až do jeho skončenia (§ 36 CSP, zásada perpetuatio fori). Účelom tohto inštitútu súdu je predovšetkým zabezpečiť hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci, ak tak môže urobiť iný ako príslušný súd. Pri úvahe súdu o tom, či má vec delegovať, má rozhodujúci význam celkový výnimočný charakter okolností, pre ktoré sa zmena príslušnosti súdu navrhuje. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, finančnú, či sociálnu. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov oboch strán v spore, pričom dôvody uvádzané stranou, ktorá návrh predkladá možno zohľadniť len vtedy, ak to nebude mať negatívny dopad na protistranu resp. ostatných účastníkov v spore.

12. Obsahom princípu vyjadreného v článku 6 Základných princípov CSP je rovnosť subjektov procesnoprávných vzťahov vznikajúcich medzi sporovými stranami kontradiktórneho konania. Z tohto aspektu sa prejavuje princíp rovnosti sporových strán ako tzv. rovnosť zbraní, judikovaná Európskym

súdom pre ľudské práva, ktorá sa prejavuje ako rovnaká miera možnosti uplatňovania prostriedkov procesného útoku, ale aj procesnej obrany v medziach stanovených Civilným sporovým poriadkom. Obsahom princípu rovnosti sporových strán v civilnom sporovom konaní sa tak prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť, spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenia. Princíp ochrany slabšej strany sa týka pojmovej nerovnosti istých kategórií subjektov (spotrebiteľ, zamestnanec, diskriminovaný v antidiskriminačných sporoch), avšak článok 6 ods. 2 Základných princípov CSP umožňuje súdu zohľadniť aj špecifické potreby určitých kategórií subjektov, ktoré nespádajú pod pojmové vymedzenie slabšej sporovej strany (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck, 2016, 45 s.).

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky pri posudzovaní existencie špecifických okolností na strane žalobcu dospel k záveru, že jeho návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti je dôvodné vyhovieť s prihliadnutím na deklarovany zdravotný stav žalobcu ako osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, sociálne a majetkové pomery, ktoré v spore preukázal, ako aj v súlade so zásadou hospodárnosti (čl. 17 Základných princípov CSP), po zohľadnení aj stanoviska žalovanej, ktorá opodstatnenosť prikázania veci inému súdu v obvode Krajského súdu v Bratislave pripustila.

14. Z týchto dôvodov bolo návrhu na prikázanie veci inému súdu v súlade s ustanovením § 39 ods. 2 CSP v spojení s článkom 6 ods. 2 Základných princípov CSP vyhovené.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.